

Z B I R K A

Z A K O N A I U R E D A B A

SVEZAK VII.

ZAGREB, JULI 1930.

BROJ 193.—277.

Broj 193.

Z A K O N

o

ZAŠTITI AUTORSKOG PRAVA

I Opšti propisi

§ 1

Ovim se Zakonom zaštićuju:

1) svako književno i umetničko delo (§ 3) izašlo (§ 8) prvi put u Kraljevini Jugoslaviji;

2) književna i umetnička dela (§ 3) državljanina jugoslovenskoga, bez obzira na to da li su izašla u Kraljevini Jugoslaviji ili u inostranstvu, ili uopšte nisu izašla;

3) svako književno delo stranoga državljanina izašlo (§ 8) na srpsko-hrvatsko-slovenačkom jeziku u inostranstvu.

§ 2

U pogledu zaštite književnih i umetničkih dela (§ 3) stranoga državljanina, izašlih ili objavljenih (§ 8) u inostranstvu, važe propisi dotičnog međunarodnog ugovora. Ako ne postoji takav ugovor, strani će državljanin uživati po ovom Zakonu zaštitu svojih dela u Kraljevini Jugoslaviji samo u slučaju uzajamnosti.

Postojanje uzajamnosti moraće da dokaže lice koje hoće njome da se koristi.

U pitanju da li je autor državljanin jugoslovenski ili strani, merodavan je onaj čas u kome se zbila povreda autorskog prava.

Ima li delo više autora, dosia je za zaštitu po ovom Zakonu (§ 1 tačka 1) i 2)] da je jedan od suautora državljanin jugoslovenski.

§ 3

Pod književnim i umetničkim delima u smislu ovoga Zakona podrazumevaju se sve tvorevine na polju književnosti i umetnosti, naročito:

1) dela književnosti, t. j. lepe književnosti i nauke;

2) predavanja, govori, propovedi i druga slična dela;

3) muzička dela sa tekstom ili bez teksta;

4) horeografska i pantomimska dela, čije je predstavljanje utvrđeno pismeno ili na drugi način;

5) idejne skice, nacrti, planovi, zemljopisne karte, plasirnički predmeti, globusi, slikarski i crtački poslovi naučne ili tehničke struke napose, ukoliko se ta dela po svrsi kojoj su namjenjena ne smatraju delima likovne umetnosti;

6) dela likovne umetnosti, kao: dela slikarstva; rezovi (gravure) u kovini (metal), drvetu ili drugom materijalu i svi proizvodi grafičke umetnosti; dela vajarstva, graverske i medaljerske umetnosti; arhitektonska i inženjerska dela; umetnička dela primenjena u industriji; nacrti i planovi svake vrsti za dela likovne umetnosti;

7) fotografska dela;

6) kinematografska dela, kada je autor dao delu originalan karakter.

§ 4

Kinematografsko delo bez originalnog karaktera uživa samo zaštitu fotografskog dela.

§ 5

Autorsko pravo obuhvata kako dela u celosti, tako i pojedine delove istih.

§ 6

Kod prerada, odnosno kod prevoda nekoga dela, postoji samostalno autorsko pravo prerađivača, odnosno prevodioca, pretpostavljajući dozvolu autora originalnoga dela za preradu ili prevod (§ 22).

Isto važi i za književna i umetnička dela (§ 3), koja su reprodukovana kinematografijom, ili postupkom sličnim kinematografiji ili mehaničkim instrumentima.

Ali kad autor originalnog književnog dela, napisanog i štampanog na stranom jeziku, ne prevede to delo u roku od 10 godina na naš jezik ili ne dozvoli nekom drugom licu da ga prevede, i ne stavi ga u promet, dopušteno je svakome, i bez traženja dozvole od autora originalnog dela, da ga prevede na naš jezik.

§ 7

Zaštitu u smislu ovoga Zakona zadržava i ono delo koje je već zaštićeno kao industrijski uzorak ili model.

§ 8

Delo se smatra objavljenim, kad u originalu ili reprodukciji postane pristupačno javnosti voljom autora ili nekog ovlašćenika autorova prava.

Ono je izašlo, ako se voljom autora ili nekog ovlašćenika autorova prava stavi u promet.

§ 9

Ovim se Zakonom ne zaštićuju:

1) zakoni, naredbe, zvanične odluke i rešenja, pa ni spisi izrađeni od zvaničnoga lica za zvaničnu upotrebu;

2) poslovne obznanе, robni katalozi, cenovnici, izjave i upustva za upotrebu industrijskih proizvoda, štamparski oglasi, koji služe potrebama domaćega ili društvenoga života, knjige za upisivanje, beležnice i slično, ali se štite kad se mogu po obliku i sadržini smatrati delima književnosti ili umetnosti;

3) predavanja i govori, održani na javnim skupštinama sazvanim u političke svrhe, kao i govori održani kod suda ili druge javne oblasti, izuzimajući slučaj § 24.

§ 10

Autor (tvorac) dela je onaj ko je delo stvorio.

Autorom nekog dela, dok se protivno ne dokaže, smatra se:

1) onaj čije je građansko ime označeno na uobičajeni način na pojedinim primercima dela; u pogledu likovne umetnosti (§ 3 tačka 6) stavljanje znaka karakterističnog za toga autora smatraće se kao da je time označio svoje građansko ime;

2) onaj ko bude označen svojim građanskim imenom kao autor prilikom javnoga predavanja, javnoga predstavljanja, javnoga izvođenja ili javnoga izlaganja dela.

Kod anonimnih ili pod pseudonimom izašlih dela ovlašćen je izdavač ili priređivač da vrši prava koja pripadaju autoru, sve dok se autor ne utvrdi (§ 39).

§ 11

Kad više lica stvore delo zajedničkim radom, uživaće ta lica zajednički nedeljivo autorsko pravo. Autorskim pravom mogu autori raspolagati samo sporazumno, ali svaki autor može samostalno postupiti protiv učinjene povrede autorskoga prava.

§ 12

U pogledu dela sastavljenih od samostalnih prinosa (priloga) raznih autora, koji čine celinu, postoji dvojako autorsko pravo: ono na celinu, a to pripada licu koje je izdalo celo delo; i ono na pojedine prinose, koje pripada autorima odnoshnih prinosa.

§ 13

Prinosima (prilozima), izašlim u novinama, časopisima ili drugim periodičnim delima (kalendarima, almanasima itd.), moći će njihovi autori slobodno raspolagati, ako nije drugačije ugovoreno.

§ 14

Autorsko pravo prelazi na naslednike. Kaducitetno pravo ovde ne postoji.

§ 15

Autor ili njegov naslednik mogu preneti svoje autorsko pravo u celini ili delimice, pogodbom ili odredbom za slučaj smrti.

Može se preneti i autorsko pravo na buduće delo koje će se tek stvoriti.

Ali pogodbu, kojom se generalno prenose autorska prava na buduća dela ili na vrste takvih, može u smislu ovoga Zakona svaka strana u svako doba otkazati. Otkazni rok, ako kraći nije ugovoren, iznosi jednu godinu. Stranke se ne mogu odreći prava otkaza.

§ 16

Vlasništvo jednog primerka književnog ili umetničkog dela ne daje ujedno vlasniku i autorsko pravo na to delo.

§ 17

U slučaju prenosa autorskog prava, onaj na koga je to pravo preneseno nije ovlašćen bez dozvole autora izmeniti ili skratiti delo, njegov naziv ili ime autora.

§ 18

Ime ili karakteristični znak autora na delo likovne umetnosti sme neko drugo lice staviti samo po pristanku autora.

Zabranjeno je kod umnožavanja dela staviti na primerku ime ili karakteristični znak autora na način, koji bi mogao prouzrokovati pometnje.

§ 19

Ima li delo više autora (§ 11), pa jedan od njih umre ne ostavivši zakonskih naslednika, a nije raspoložio svojim autorskim pravom za života, ili se jedan od autora odreče svoga autorskog prava, pripašće to autorsko pravo suautoru ili ostalim suautorima.

§ 20

Autorsko pravo samo po sebi ne može biti predmet izvršenja (ovrhe) protiv autora i njegovih naslednika.

Samo ona dobit koja dolazi autoru ili njegovim naslednicima (§ 14) od iskorišćavanja dela može biti predmet izvršenja.

II Sadržaj autorskih prava

§ 21

Autor ima isključivo pravo da svoje delo stavlja u promet, objavljuje, javno na predavanjima iznosi, reprodukuje i umnožava;

Dok delo ne bude objavljeno, pripada autoru isključivo pravo da o njemu publiku obaveštava.

Autorsko pravo na pozorišno, muzičko i kinematografsko delo obuhvata još i isključivo pravo javnog prikazivanja i izvođenja.

§ 22

Autoru napose pripada isključivo pravo na:

1) ponovno izdavanje dela u prvobitnom ili drugom obliku;

2) prevod na drugi jezik;

3) ponovni prevod na prvobitni jezik;

4) preradu nekog dela iz jedne vrste književnosti u drugu;

5) izvode iz nekog muzičkog dela (zasebno izdavanje), udešavanje muzičkog dela za razne druge muzičke instrumente i razne pevačke glasove;

6) prenos dela na instrumente, koji služe mehaničkom izvođenju glasova, naročito na ploče, valjke, vrpce i tome slično; zatim pravo na dozvolu da se prenesena dela mogu javno izvoditi putem tih instrumenata;

7) javno izvođenje ili prikazivanje književnog ili umetničkog dela (§ 3) putem kinematografije, projekcije ili sličnim načinom;

8) prenos i javno izvođenje književnih ili umetničkih dela (§ 3) radio-električnim putem;

9) reprodukciju i izložbu dela likovne umetnosti;

10) izvođenja po planu ili skici ili po zgradi kod inženjerskih ili arhitektonskih dela;

11) reprodukcija kinematografskih dela (§ 3 tačka 8) u obliku drugoga književnog ili umetničkog dela.

§ 23

Dopušta se reprodukovanje nekog objavljenog ili izašlog dela, zaštićenog ovim Zakonom, radi ličnog usavršavanja ili ako reprodukcija ostaje nepristupačna javnosti i nije namenjena prodaji.

Ali nije dopušteno podizanje zgrade po izgledu na sazidanu zgradu, niti po skici, niti po planu, i ako su kod reprodukcije izvršene neke neznatne izmene.

§ 24

Bez pristanka autora ili njegovog pravnog sledbenika, zabranjeno je umnožavanje i rasturanje predavanja i govora (§ 9 tačka 3) u obliku zbirke, koja sadrži samo ili uglavnom govore nekog autora.

§ 25

Dopušta se preštampanje članaka iz novina i drugih periodičnih spisa u druge novine i periodične spise, kad se njihov sadržaj odnosi na aktuelnu politiku, ili na religiozna, ekonomska i druga pitanja koja javnost u široj meri interesuju, pod uslovom da preštampanje nije izrično od autora zabranjeno i da se

smisao članka ne promeni. Poreklo pozajmice ima se jasno označiti.

Prešampavanje članka književnog, naučnog ili umetničkog sadržaja iz jednih periodičnih spisa u druge nije dozvoljeno ni onda, ako zabrana nije izrično dozvoljena.

Prešampavanje dnevnih novosti i vesti o raznim događajima, koje imaju karakter običnih obaveštenja štampe, ovim Zakonom nije zabranjeno. Ali se ne smeju prešampavati u druge novine žičnim ili bežičnim putem primljene vesti, koje nose oznaku porekla od stranog korespondenta ili agencije, pre isteka roka od 24 časa, računajući od prvog objavljivanja. I u tom slučaju treba uvek označiti jasno poreklo vesti.

§ 26

Dopušteno je:

1) doslovno navođenje pojedinih mesta ili odlomaka iz nekoga objavljenog ili izašloga književnog dela, zaštićenog ovim Zakonom; uvršćeni odlomci ne smeju ipak iznositi više od tri strane originalnog književnog, odnosno od jedne strane originalnoga muzičkog dela; ni u kom slučaju ne može pozajmica iznositi više od polovine originalnoga dela;

2) uvrštavanje izašlih manjih, ovim Zakonom zaštićenih književnih dela ili njihovih delova u zbirku koja se sastoji iz dela više autora, ako je takva zbirka namenjena crkvi, školi ili nastavi uopšte, no uz pristojnu nagradu.

§ 27

Kad se javno izvodi neko muzičko delo sa tekstom, dopušteno je umnožavanje teksta, ako je u pitanju već izašlo književno delo manjeg obima, kao i kad se umnožava radi naplatnog ili besplatnog razdeljivanja posetiocima. Ovaj se prepis ne proteže na operske tekstove ili na druga književna dela, određena već poadržaju i obliku za muzička dela (opere, oratorije itd.).

§ 28

Dopušteno je:

1) navođenje pojedinih mesta već izašloga muzičkoga dela u samostalnom književnom delu;

2) uvrštavanje već izašlih muzičkih dela manjega obima u zbirku koja sadrži dela više kompozitora, ako je ona odre-

dena za škole — izuzev muzičke škole — ali uz pristojnu nagradu.

§ 29

Dopušteno je dela likovne umetnosti ili fotografska dela, izašla ili trajno javno izložena:

1) uvrstiti u samostalno naučno delo ili udžbenik, određen za školsku nastavnu upotrebu, ali isključivo u svrhu objasnjavanja teksta;

2) prikazivati putem kinematografije ili pomoću optičkih sprava prilikom naučnog ili poučnog predavanja.

U oba slučaja može autor originalnoga dela tražiti pristojnu nagradu.

§ 30

Dopušteno je reprodukovanje dela likovne umetnosti (§ 3 tačka 6), ako su ta dela izložena trajno na ulicama, trgovima i javnim baštama — putem slikanja, crtanja ili fotografije — kao i puštanje u promet odnosnih reprodukcija.

Ipak se reprodukcija ne sme upotrebiti u istu svrhu, kojoj služi original.

§ 31

Upotreba tuđih dela u smislu §§ 26 do 30 ovoga Zakona dozvoljena je samo ako se na njima ne učini nikakva izmena.

Kad se u smislu §§ 26—30 reprodukuju dela likovne umetnosti, dozvoljene su izmene u pogledu dimenzija, odnosno one izmene, koje traži postupak umnožavanja.

§ 32

Ko upotrebljava tuđe delo u smislu §§ 26—30, treba da navede na jasan način izvor odakle ga je uzeo. Kod ilustracija, unetih u tekst, treba staviti i ime, odnosno znak karakterističan za umetnika, ako je takav znak i na originalnom delu.

§ 33

Portreti, dela likovne umetnosti ili fotografije koga lica smeju se puštati u promet ili javno izlagati samo sa pristankom portretisanoga lica. Smatra se da postoji takav pristanak, ako je to lice za to dobilo nagradu. Po smrti takvog lića, a za vreme od 10 godina, računajući od dana njegove smrti, potreban je pristanak srodnika. Pod srođnicima se ovde podrazumevaju preživeli bračni drug i deca, a ako ovih nema, roditelji toga lića.

§ 34

Dopušteno je bez pristanka, pomenutog u prethodnom paragrafu, javno izlagati, prikazivati i puštati u promet:

1) portrete dela likovne umetnosti ili fotografije iz savremene istorije;

2) slike u kojima se prikazuju ličnosti kao dodatak nekoga kraja ili neke scenarije;

3) slike koje prikazuju zborove, povorke i slične događaje, kojima su prisustvovali prikazane ličnosti;

4) nenaručene portrete, dela likovne umetnosti ili fotografije, ako njihovo javno izlaganje, prikazivanje ili puštanje u promet odgovara nekom višem interesu umetnosti.

Ipak je to (tačka 1—4) dopušteno samo tada ako se time ne vredi opravdani interes dotičnog lica, odnosno posle smrti opravdani interes njegovih srodnika.

§ 35

Za svrhe pravosuđa i javne bezbednosti mogu vlasti umnožavati, javno izlagati, prikazivati i puštati u promet slike pojedinih lica, bez ičijeg pristanka.

§ 36

Za javno izvođenje opere ili drugih muzičkih pozorišnih dela s tekstom ili bez teksta potreban je samo pristanak autora muzičkog dela. Time se ne dira u pravni odnos koji postoji između toga autora i autora pozorišnog dela sa tekstom ili bez teksta.

§ 37

Privatna pisma, dnevnici i poverljivi zapisi, koje autor nije namenio javnosti, mogu se objaviti samo sa njegovim pristankom i sa pristankom lica kojima su upućeni. Posle smrti koga od njih, nije li preminuli ništa odredio, mogu se privatna pisma izdavati samo sa pristankom preživelog bračnog druga i dece, a ako ovih nema, roditelja toga lica.

III Trajanje zaštite autorskog prava

§ 38

Zaštita autorskog prava na književno i umetničko delo (§ 3 tačka 1—6 i 8), objavljeno ili izašlo pod građanskim imenom autora (§ 10) za života njegova, prestaje po isteku roka od pedeset godina, računajući od smrti autorove.

§ 39

Zaštita autorskog prava na književno i umetničko delo (§ 3 tačka 1—6 i 8), objavljeno ili izašlo anonimno ili pod pseudonimom, prestaje po isteku roka od 50 godina po propisima § 38 i 42 ovog Zakona.

§ 40

U pogledu književnoga i umetničkoga dela (§ 3 tačka 1—6 i 8), sastavljenoga iz prinosa više autora (§ 12), računa se rok od 50 godina po propisu § 38 ili 39, prema tome da li je autor naznačen svojim građanskim imenom ili anonimno, odnosno pod pseudonimom.

§ 41

Zaštita autorskog prava na književna i umetnička dela (§ 3 tačka 1—6 i 8), objavljena ili izašla posle smrti autora, prestaje u smislu § 38 po isteku 50 godina od smrti autorove. No u slučaju da su ova dela izašla ili objavljena tek za vreme poslednjih deset godina zaštitnog roka, zaštita traje deset godina po izašlom ili objavljenom delu.

§ 42

Zaštita autorskog prava na književna i umetnička dela (§ 3 tačka 1—6 i 8), koja su stvorena od više autora (§ 11), a kod kojih se rok zaštite računa od dana autorove smrti, prestaje po isteku roka od 50 godina, računajući od dana smrti onoga autora, koji je poslednji preminuo.

§ 43

Zaštita autorskog prava na književno i umetničko delo (§ 3 tačka 1—6 i 8), spremljeno i izdano od nekog pravnog lica, društva, vlasti, naučnog zavoda ili javnog instituta, prestaje po isteku roka od 50 godina pošto je delo izašlo.

§ 44

Zaštita autorskog prava na fotografsko delo (§ 3 tačka 7) prestaje po isteku roka od 20 godina pošto je delo izašlo. Zaštita autorskog prava na fotografsko delo izašlo po smrti autora prestaje po isteku roka od 20 godina, računajući od smrti autora.

§ 45

Rok zaštite autorskog prava na kinematografsko delo (§ 3 tačka 8) određuje se prema tome da li to delo treba uzeti

kao književno delo, kao delo likovne umetnosti, ili kao fotografsko delo (§ 4).

§ 46

Kod dela izašlih u više delova, izdanih u razno vreme, kao i u pogledu tekućih izveštaja, listova i svezaka, uzima se pri izračunavanju zaštitnog roka svaki deo, izveštaj, list i sveska kao posebno delo.

Kad se neko delo izdaje u sveskama koje čine jednu celinu, a izlaze u razno doba, računa se zaštitni rok od dana izdavanja poslednje sveske.

§ 47

Kod računanja roka zaštite autorskoga prava ne uzima se u obzir kalendarska godina u kojoj pada činjenica odlučna za početak odnosnoga roka.

IV Povreda autorskog prava

§ 48

Po bez pristanka autora, njegovog pravnog naslednika ili drugog autorsko-pravnog ovlašćenika (§ 10) ili uopšte bespravno prisvaja ili iskorišćava prava zaštićena ovim Zakonom, čini povredu autorskoga prava, pa će odgovarati po opštim zakonskim propisima kao i po posebnim propisima ovoga Zakona.

§ 49

Ko svesno povredi autorska prava, navedena u § 21 i 22 ovoga Zakona, kazniće se radi prestupa novčanom globom od 1.000 do 60.000 dinara ili zatvorom od 1—6 meseci.

U težem slučaju koristoljublja mogu se izreći obe kazne.

Kazniće se i za pokušaj.

§ 50

Ako delo nije već prema opštem Krivičnom zakonu teže kažnjivo, onda čini prestup kažnjiv po § 49 ovoga Zakona naročito onaj:

I ko unameri varanja:

- 1) tude delo označi svojim imenom ili imenom drugog književnika ili umetnika;
- 2) učini lažnu prijavu u registru autora;

II ko stavi u promet delo, iako zna da je lažno označeno.

Kazniće se i za pokušaj.

§ 51

Kazniće se novčano od 500—10.000 dinara ili zatvorom od 7 dana do 2 meseca, ko svesno:

1) protivno propisima § 17 i 31 ovoga Zakona izmeni neko delo ili naziv njegov ili naziv autora ili delo skрати;

2) protivno propisu § 18 ovoga Zakona stavi na delo likovne umetnosti ime ili karakterističan znak autora, ili umnožavajući takvo delo stavi na njega ime ili karakterističan znak autora na takav način da bi mogla nastati zabuna;

3) protivno propisu § 24 ovoga Zakona umnožava ili stavlja u promet govore ili predavanja u zbirci;

4) protivno propisu § 25 ovoga Zakona prenosi novinarske, žičnim ili bežičnim putem primljene vesti u druge novine;

5) protivno propisu § 32 ovoga Zakona propusti da navede ime autora upotrebljenog dela i izvor;

6) protivno propisu § 33 ovoga Zakona stavlja u promet ili javno izlaže dela navedena u tom paragrafu;

7) protivno propisu § 34 ovoga Zakona vreda opravdani interes preslikanoga lica ili njegovih srodnika.

U težem slučaju koristoljublja može se izreći i jedna i druga kazna.

§ 52

Prestup, kažnjiv po § 51 ovoga Zakona, čini i onaj ko daje svoje prostorije besplatno ili uz naplatu za održavanje ovim Zakonom nedopuštenog predavanja izvođenja ili prikazivanja ili izlaganja nekog dela, ako je znao da postoji takva nezakonitost.

§ 53

O prestupima navedenim u prethodnim paragrafima sudiće sudovi nadležni za prestupe iz Krivičnog zakonika.

Sud postupa u slučajevima § 49, 51 i 52 samo na zahtev povredjenog lica; u slučajevima § 50 progoniće se kažnjivo delo po zvaničnoj dužnosti.

Smatraće se kao povredeno lice sam autor, ili njegovi pravni naslednici.

Moralno pravo autora zastupaju autor sam i njegovi pravni naslednici. U slučaju da naslednici zastupaju moralno pravo autora, postojeće akademije nauka i umetnosti, univerziteti i književne i umetničke organizacije ovlašćeni su da čuvaju moralno pravo autora kod građanskih i krivičnih sudova.

Kazne zatvora u slučajevima § 49, 51 i 52 izvršice se po načelima § 92 Zakona o štampi.

Novčane kazne idu u fond koji će se ustanoviti za potpomaganje siromašnih autora i njihovih porodica.

Ministar prosvete ovlašćen je da izda pravilnik o ustanovljenju, sastavu i poslovnom redu ovog fonda, u sporazumu sa Ministrom finansija.

§ 54

Na zahtev povredjenoga lica, može krivični sud presuditi da se protivpravno izrađene, prikazivane, javno izložene ili u promet stavljene reprodukcije, portreti, odnosno primerci dela, kao i oruđe i sprave koje služe isključivo protivpravnom umnožavanju: oblici, valjci, ploče, kameni, vrpce i slično — ponište, zatim da se ponište rukopisi, knjige, tekstovi, partiture, prepisane uloge; nadalje, da se štamparski slog razmetne — ako se i pomenute stvari nalaze u vlasništvu lica, koja su učestvovala u sastavljanju ili rasturanju kao i u vlasništvu njihovih nasljednika.

Ako se pomenute reprodukcije ili sprave mogu preinačiti, tako da se odstrani ili spreči povreda autorskog prava, a da se one ne unište, sud će to presuditi, ako vlasnik uzme na sebe dotične troškove. Tako treba postupiti i po povredi autorskog prava na arhitektonska dela. Ali ako se kod arhitektonskih dela ne može izvršiti preinačenje a da se ona ne unište, onda se ne može tražiti preinačenje i poništenje. U tom slučaju sud će presuditi po zahtevu autora da povredilac plati autoru i posebnu naknadu za ličnu povredu (§ 57 st. 3).

Ako povreda autorskog prava obuhvata samo jedan deo dela, važe gornji propisi samo u pogledu dotičnog dela.

§ 55

Umesto poništenja predmeta, navedenih u § 54 odnosno jednoga dela njihovoga, može povredeno lice zahtevati da mu se izdadu ti predmeti, ili jedan deo njihov, uz naknadu troškova izrade.

§ 56

Ako optuženi ne bude osuđen, ali se ipak utvrdi postojanje povrede u objektivnom smislu, sud je dužan, na zahtev oštećenoga lica, izreći da se sa predmetima povrede postupi u smislu § 54 i 55 ovog Zakona.

§ 57

Na zahtev povredjenoga lica moći će krivični sud dosuditi mu i naknadu štete prema propisima kaznenog sudskog postupka.

Naknadu se kako prouzrokovana šteta tako i izmakli dobitak.

Povrh toga može kazneni sud dosuditi povredenom licu na njegov zahtev posebnu naknadu za ličnu povredu. Visinu takve novčane naknade određuje sud po svom slobodnom nahodjenju.

§ 58

Za pozorišne i kinematografske pretstave, koncertna i radiofonska izvođenja, javna predavanja i izložbe, priređene bez dozvole autora odnosno ovlašćenika autorovoga prava, ima povredilac platiti povredjenome ceo prihod neovlašćenih izvođenja, bez odbitka troškova izdatih na njih.

Ako je delo predstavljeno, izvedeno, odnosno izloženo s drugim delima, ima se kao svota otšete odrediti srazmeran deo prihoda.

§ 59

Tužilac može zahtevati da se presuda krivičnog suda objavi na trošak osuđenoga. Sud će o tome odlučiti po svome slobodnom nahodjenju, uzimajući u obzir opravdane tržišne predloge.

§ 60

Povredeno lice (§ 53) ovlašćeno je zahtevati kod građanskih sudova pre podnesene tužbe, a kod kaznenih sudova posle podnesene tužbe, a pre izrečene presude, da se u § 54 ovoga Zakona navedeni predmeti uzaple i očuvaju, kao i to da sud odredi sve nužne mere da se povreda autorskog prava ne učini ili ne obnovi.

Kod protivpravno održanih predavanja, izvođenja ili izlaganja može povredeno lice tražiti da se uzaple prihodi, te da mu se dosude u presudi.

Potraživalac mora dokazati:

1) da je njegovo autorsko pravo već povredeno, ili da će biti povredeno;

2) da će se bez gornjih mera teško dati nadoknaditi šteta koja pretila.

Sud odlučuje o tim zahtevima saslušavši prethodno protivnu stranu; no u hitnim slučajevima može dozvoliti zatražene mere i bez toga saslušanja.

Potraživaocu će se odrediti rok za podnošenje tužbe, ako je nije još podneo. Ako ne podnese tužbu u određenom roku, sud će opozvati naređene mere.

Sud može na zahtev protivne stranke ili po službenoj dužnosti narediti da potražilac obezbedi protivnoj strani štetu, koja joj može nastati od naredenih, gore pomenutih mera.

§ 61

Nezavisno od vođenja krivičnog postupka može se u smislu § 57 tražiti i kod građanskog suda naknada štete.

§ 62

Povredena lica, odnosno ustanove ili fond, označeni u § 53 ovlašćeni su da zahtevaju kod građanskog suda da on utvrdi postojanje autorskih prava i da zabrani dalju njihovu povredu. Ujedno mogu zahtevati da im povredilac izda svoje obogaćenje, ma da ga ne tetreti nikakva krivica.

A mogu tražiti i provođenje mera pomenutih u § 54 i 55.

Stvarno nadležan za građansko-pravni postupak u pogledu zahteva po ovom Zakonu je okružni sud, u smislu § 46 tačka 6 Zakonika o sudskom postupku u građanskim parnicama od 13 jula 1929 godine. Do stupanja na snagu ovog građanskog parničnog postupka stvarno su nadležni za ove parnice postojeći prvostepeni kolegijalni građanski sudovi.

§ 63

Mere, navedene u § 54 i 55 ovog Zakona, može tražiti povredeno lice bez obzira na to da li povredilaca tereti krivica ili ne.

§ 64

Pravo na podizanje krivične tužbe u smislu prethodnih paragrafa zastareva za dve godine, računajući od dana kada je izvršena povreda autorskog prava.

§ 65

Pravo za podizanje tužbe za naknadu štete zastareva u roku od tri godine, računajući od dana kada je autor saznao za izvršioca dela i nastalu štetu.

U svakom slučaju, ovo pravo zastareva za 10 godina od dana učinjenog dela.

§ 66

Zastarelost (§ 64) počinje teći od onog dana kada je poslednji put učinjeno dotično protivpravno delo.

§ 67

Kod protivpravnoga umnožavanja počinje zastarelost (§ 64) od dana kada je

ono dovršeno; ako je umnožavanje učinjeno radi prometa, teče zastarelost tek od dana kad je taj primerak prvi put stavljen u promet.

§ 68

Zastarelost prestupa iz § 51 tačka 5 ovoga Zakona počinje teći od onoga časa kada je prvi put objavljeno dotično delo.

§ 69

Zahtev koji se osniva na § 54 ovoga Zakona može se postavljati sve dotle dok ima predmeta povrede.

Prelazna naređenja.

§ 70

Ovaj se Zakon primenjuje i na književna i umetnička dela stvorena pre nego što je on stupio na snagu.

Ali delo učinjeno pre nego što je stupio na snagu ovaj Zakon ne može se progoniti ni građanski ni krivično, ako je to delo bilo dopušteno kad je bilo učinjeno.

Uživaju punu zaštitu i ona dela koja dosada nisu uopšte bila zaštićena, ili su bila zaštićena u manjem obimu nego što je to po ovom Zakonu.

§ 71

Pri izračunavanju roka zaštite autorskog prava uzima se u obzir i vreme proteklo od svršetka one godine u kojoj se dogodila činjenica odlučna za dotični zaštitni rok do dana stupanja na snagu ovog Zakona (§ 47).

§ 72

Ako je autorsko pravo u celini ili delimično preneseno na drugo lice pre nego što je stupio na snagu ovaj Zakon, neće se u slučaju sumnje smatrati kao preneseno i ono autorsko pravno ovlašćenje koje autoru pripada tek po ovom Zakonu.

§ 73

Mogu se stavljati u promet i dalje primerci i reprodukcije, dovršeni i izrađeni na dozvoljen način pre stupanja na snagu ovog Zakona, ali samo tada ako se ovi molbom zainteresovanoga lica podnesenom u roku od tri meseca posle stupanja na snagu ovog Zakona, prijave opštoj upravnoj vlasti prvog stepena, zapišu u naročiti spisak i snabdeju pečatom.

Oblik ovoga spiska, sadržinu upisa, oblik pečata i izvršenje postupka propi-

saće Ministar prosvete u sporazumu sa Ministrom unutrašnjih poslova.

§ 74

Dosad dozvoljena, a po ovom Zakonu zabranjena umnožavanja i reprodukcije mogu se dovršiti, ako se s njima započelo pre nego što je ovaj Zakon stupio na snagu. Isto tako sprave za umnožavanje i reprodukciju, izrađene pre stupanja na snagu ovog Zakona, mogu se upotrebljavati u tu svrhu još 3 meseca, računajući od dana kada je ovaj Zakon stupio na snagu.

Ovim spravama dovršeni i izrađeni primerci i reprodukcije mogu se u buduće takode stavljati u promet, ali samo pod uslovima postavljenim u § 73.

§ 75

Pozorišna i muzička dela, koja su se s autorovim ovlašćenjem, ili zbog toga što nije bilo zakonske zaštite, izvodila pre nego što je stupio na snagu ovaj Zakon može predašnji priređivač slobodno izvoditi još za vreme od jedne godine, računajući od dana kada je stupio na snagu ovaj Zakon.

§ 76

Do stupanja na snagu Krivičnog zakonika od 27. januara 1929. godine i Zakonika o sudskom krivičnom postupku od 16. februara 1929. godine na prestupe iz zakona o zaštiti autorskog prava — ukoliko ne postoje specijalni propisi u ovom Zakonu — primenjivaće se opšti propisi Krivičnog zakona i Zakona o postupku sudskom u krivičnim delima koji važe za teritoriju nadležnog suda.

§ 77

Ministarstvo prosvete je dužno da na zahtev sudova daje stručna mišljenja i objašnjenja po svim pitanjima autorskog prava, pokrenutim u građanskim ili krivičnim sporovima.

Ministar prosvete ustanovljava u tom cilju naročiti Savet stručnjaka iz reda istaknutih književnika, umetnika i pravika.

Članovi ovog Saveta postavljaju se ukazom za vreme od 5 godina na predlog Ministra prosvete.

Sastav i poslovni red Saveta određuje Ministar prosvete.

§ 78

U Ministarstvu trgovine i industrije uvešće se registri autora anonimnih i

pseudonimnih dela, u koje će se unositi upisi u smislu ovoga Zakona (§ 10, st. 3, 39 i 50 tač. 1, 2).

Oblik tih registara i postupak pri upisu u njih određuje Ministar trgovine i industrije naredbom.

§ 79

Kad stupi na snagu ovaj Zakon, prestaju važiti ovi zakoni:

1) Zakon od 26. decembra 1895. godine o autorskim pravima na dela književnosti, umetnosti i fotografija (L. D. Z. 1895/197);

2) Zakona od 26. februara 1907. godine (L. D. Z. 1907/58), kojim se menja zakon pomenut u prethodnoj tački;

3) Zakonski član XVI od 1884. zajedničkoga hrvatsko-ugarskoga sabora.

Isto tako prestaju važiti propisi onih zakona, koji su ostali na snazi, a koji su propisi protivni propisima ovoga Zakona.

§ 80

Ovaj Zakon stupa u život kad ga Kralj potpiše, a obaveznu snagu dobija kad se obnaroduje u »Službenim Novinama«.*

Pbroj 33.449

26. decembra 1929. godine
u Beogradu.

ALEKSANDAR s. r.

Broj 194.

ISPRAVKA

u zakonu o zaštiti autorskog prava

Prilikom obnarodovanja Zakona o zaštiti autorskog prava u »Službenim novinama« broj 304—CXXIX, od 27. decembra 1929. god., potkrala se greška u § 53, stavu 4, rečenici drugoj, koja menja smisao te rečenice, a sastoji se u tome što je ispred reči »zastupaju« izostavljena reč »ne«.

Prema tome cela druga rečenica stava četvrtog § 53 pomenutog zakona ima da glasi: »u slučaju da naslednici ne zastupaju moralno pravo autora, postojeće akademije nauka i umetnosti, univerziteti

* Obnarodovan u »Službenim Novinama« od 27. decembra 1929. broj 304. — CXXIX.

i knjižnice i umetničke organizacije ovlašćene su da čuvaju moralno pravo autora kod građanskih i kaznenih sudova».

P.br. 4304. — Iz Opšteg odeljenja Ministarstva prosvete, 8 februara 1930 god.,* u Beogradu.

Broj 195.

Na osnovu § 73 Zakona o zaštiti autorskog prava od 26 decembra 1929 godine propisujemo:

PRAVILNIK

za izvršenje zakona o zaštiti autorskog prava od 26 decembra 1929 god.

A.

Zapisivanje i snabdevanje pečatom umnožavanih ili reprodukovanih dela književnosti i umetnosti i sprava za umnožavanje i reprodukciju takvih dela

§ 1.

U smislu §§ 73 i 74 Zakona o zaštiti autorskog prava predviđeni upis umnožavanih i reprodukovanih književnih i umetničkih dela, kao i upis sprava i filmova za umnožavanje ili reprodukciju književnih ili umetničkih dela, vrši se od strane opšte upravne vlasti prvog stepena onog kraja gde se nalazi preduzeće ili radnja koja prodaje ili stavlja u promet umnožena književna ili umetnička dela, ili sprave koje isključivo služe za umnožavanje ili reprodukciju po sadašnjem zakonu zabranjenih dela.

§ 2.

Ovaj upis se vrši na osnovu pismene i redovno taksirane molbe zainteresovane strane, koju treba podneti do 27 marta 1930 godine.

§ 3.

Prijavilac je dužan uz prijavu priložiti u dva primerka spisak, u kome treba da naznači sve predmete koje treba snabdeti pečatom, da ih može u buduće

* Obnarodovano u »Službenim Novinama« od 15. februara 1930. broj 36. — XIII.

dalje prodavati odnosno upotrebiti u smislu § 73 i 74 (Spisak, prilog I i II). Naročito treba navesti sve za prodaju određene primerke umnoženih ili reprodukovanih dela književnosti i umetnosti, sve sprave koje isključivo služe za umnožavanje ili reprodukovanje dotičnih dela (ploče, kamenotiske, negative i t. d.) ako su 27 decembra 1929 godine, kao dana u kome je Zakon o autorskom pravu stupio na snagu, već postojale i ako je njihova izrada po do sada postojećim zakonima bila dozvoljena, ali je po novom Zakonu o autorskom pravu zabranjena. Dotične predmete treba označiti tako jasno da se mogu identifikovati.

§ 4.

Zainteresovanim stranama u smislu § 74 Zakona o zaštiti autorskog prava dozvoljeno je da prijave i docnije izrađena umnožavanja i reprodukcije, ali samo najdalje do 27 marta 1930 godine, u slučaju ako su sprave upotrebljene za njihovu izradu bile prijavljene prvostepenoj opštoj upravnoj vlasti, zapisane i pečatom snabdevene prema propisima ovog Pravilnika.

§ 5.

Opšta upravna vlast prvog stepena kojoj je prijava podnesena, dužna je da se uveri o ispravnosti spiska i da ispita da li spisak odgovara odredbama § 3. Predmeti koje nije bilo potrebno prijaviti imaju se izbrisati iz spiska.

§ 6.

Ispravno prijavljena umnožavanja i reprodukcije, kao i sprave za umnožavanje i reprodukciju, vlast će na shodan način snabdeti zvaničnim pečatom.

Predmeti se žigošu mokrim pečatom; na predmetima kod kojih se ne može utisnuti mokr pečat, stavlja se pečat na vosku.

Vlast će zadržati jedan primerak podnetog spiska, a drugi istovetan stranici sa potvrdom dana podnošenja.

§ 7.

U smislu stava trećeg čl. 13 Bernske Konvencije za zaštitu književnih i umetničkih dela, ne podleže prijavi i upisu u smislu §§ 73 i 74 sprave, ploče, valjci, vrpce i tome slično, koje služe za mehanično reprodukovanje muzičkih dela

prenesenih u našoj zemlji na pomenute sprave na nezabranjen način pre stupanja na snagu Zakona o zaštiti autorskog prava.

§ 8.

Lica koja umnožavanja i reprodukcije, kao i sprave za umnožavanje i reprodukciju, nisu blagovremeno prijavili u smislu ove naredbe i koja ih i po isteku od 3 meseca po stupanju na snagu Zakona o zaštiti autorskog prava prodaju ili javno upotrebe, kazniće se na zahtev povrednog od strane opšte upravne vlasti I stepena novčano od 10—1.500 dinara u korist Fonda za potpomaganje siromašnih autora i njihovih porodica (§ 53 Zakona o zaštiti autorskog prava).

§ 9.

Prijave koje nisu podnete u gore određenom roku, neće se uzimati u obzir.

B.

Registrovanje autora anonimno ili pseudonimno izašlih dela književnosti i umetnosti.

§ 10.

U § 78 Zakona o autorskom pravu predviđeni registar autora, da se utvrdi pravo ime autora anonimno ili pseudonimno izašlog dela književnosti i umetnosti, vodiće se u Ministarstvu trgovine i industrije kod Uprave za zaštitu industrijske svojine u Beogradu, po obrascu prema prilogu pod III.

§ 11.

U ovaj registar mogu se upisati anonimno ili pseudonimno izašla dela, ako su izašla u zemlji, ili ako je njihov autor građanin Kraljevine Jugoslavije, ili ako se upis može tražiti na osnovu međunarodnih ugovora.

§ 12.

Upisi autora u registar vrše se na osnovu pismenog traženja autora ili lica koje se letigimiše kao ovlašćenik ili njegov pravni naslednik. Za vreme života autora ovlašćenik ima da podnese njegov pristanak.

Ispravnost podataka označenih u prijavi za upis ne ispituje se.

§ 13.

Prijave za upis u registar autora moraju sadržati sledeće podatke:

1) Ime, zanimanje, mesto stanovanja i podanstvo autora;

2) Tačno označenje dela i vrste istoga; kod književnih dela naročito potpun naslov, broj odeljaka (svezaka, knjiga i strana);

3) Način izlaženja dela, naznačenje izdavačke knjižare, firme i t.d.;

4) Godinu i mesto izlaženja;

5) Pseudonim autora, odnosno naznačenje da je delo izašlo kao anonimno;

6) U slučaju da nije sam autor podneo prijavu, ime, zanimanje i mesto stanovanja prijavioca.

§ 14.

Upis se vrši uz plaćanje u Zakonu o taksama predviđene takse za svako pojedino delo, koje se u smislu §-a 46 Zakona o autorskom pravu smatra kao samostalno delo. Taksa se pilepljuje na samu prijavu.

§ 15.

O izvršenju upisa prijaviocu će se na traženje izdati potvrda Uprave za zaštitu industrijske svojine u Beogradu iz koje se vidi sadržina upisa.

Upisi će se objaviti povremeno u »Službenim novinama«, i to tako da prijave podnete u jednoj kalendarskoj godini budu objavljene najdalje u januaru iduće godine.

§ 16.

Svaki može razgledati registar autora i, uz plaćanje propisne takse, zahtevati overene prepise iz njega, kao i uverenje da izvesni u molbi označeni upis nije izvršen u registru.

§ 17.

Prednje prijave, kao i overene prepise i uverenja iz registra autora, izdavaće činovnik određen za vođenje registra i snabdevaće ih zvaničnim pečatom.

5 februara 1930 god.

P.br. 305

Ministar prosvete,
B. Maksimović s. r.

SPISAK I

podnet u smislu § 73 Zakona o autorskom pravu od 26 decembra 1929

Prezime i ime vlasnika radnje:

Tačno označenje radnje, mesta, bliže adrese:

Tačno označenje umnoženih ili reprodukovanih predmeta književnosti i umetnosti¹⁾, kad umnožavanje ili reprodukciju nije izvršio autor originalnog dela²⁾ ni od autora ovlašćeno lice i kad još nije proteklo 50 godina posle smrti autora originalnog dela³⁾, broj dotičnih predmeta na stovarištu, datum kad je umnožavanje ili reprodukcija izvršena.

Kad je izvršena reprodukcija ili umnožavanje tek posle stupanja na snagu Zakona o autorskom pravu, treba naznačiti vlast kod koje su se sprave koje služe isključivo za reprodukovanje i umnožavanje u smislu § 74 Zakona o autorskom pravu prijavile, dan prijave i broj delovodnog protokola.

Potpis prijavioca.

(Potvrda opšte upravne vlasti prvog stepena o danu prijave, da su se gore navedeni podaci proverili kao tačni (izuzev) i da su se predmeti propisno shodno § 6 Pravilnika od 1930 snabdeli pečatom).

¹⁾ Kod knjiga: naslov knjige, autor, izdavač, godina izdanja.

²⁾ Kod prevoda se smatra autorom dela prevodilac samo tada kad ima izričnu dozvolu autora originalnog dela.

³⁾ Knjige, brošure, revije, muzikalijske, nacrti, planovi, geografske karte, plastični predmeti, globusi, slike, rezovi u kovini, drvetu ili drugom materijalu, predmeti grafičke umetnosti, dela vajarstva, graverske ili medaljerske umetnosti, fotografije, kinematografska dela (filmovi).

SPISAK II

podnet u smislu § 74 Zakona o autorskom pravu od 26 decembra 1929

Prezime i ime vlasnika radnje:

Tačno označenje radnje, mesta, bliže adrese:

Sprave koje su već pre stupanja na snagu Zakona o autorskom pravu izrađene i služe za umnožavanje posle stupanja na snagu ovog zakona¹⁾ isključivo za reprodukciju i umnožavanje književnih i umetničkih dela, kad to ne izvršuje ni autor originalnog dela²⁾ ni od autora ovlašćeno lice i kad još nije proteklo 50 godina posle smrti autora originalnog dela³⁾, sa navodom tačnog naslova ili opisa sprave, po mogućnosti sa naznačenjem imena i sedišta fabrikata sprave i od koga se datum sprave iskorišćava za umnožavanje dotičnog književnog odnosno umetničkog dela (ovo poslednje treba izričito naznačiti).

Datum

Potpis prijavioca.

(Potvrda opšte upravne vlasti prvog stepena o danu prijave, da su se gore navedeni podaci proverili kao tačni (izuzev) i da su se predmeti propisno shodno § 6 Pravilnika od 1930 snabdeli pečatom).

¹⁾ Ovamo spadaju već spremljeni slog, negativ, kamenotisci, modeli, koji služe za umnožavanje i reprodukciju književnih i umetničkih dela.

²⁾ Kod prevoda se smatra autorom dela prevodilac samo tada kad ima izričnu dozvolu autora originalnog dela.

³⁾ Knjige, brošure, revije, muzikalijske, nacrti, planovi, geografske karte, plastični predmeti, globusi, slike, rezovi u kovini, drvetu ili drugom materijalu, predmeti grafičke umetnosti, dela vajarstva, graverske ili medaljerske umetnosti, fotografije, kinematografska dela (filmovi).*

* Obnarodovan u »Službenim Novinama« od 6. marta 1930. broj 52. — XVIII.

Registar autora

za anonimno ili pseudonimno izašla dela književnosti i umetnosti.

Opaska	9.	
Ime, zanimanje i mesto stanovanja prijavioca	8.	
Pseudonim autora ili podaci o anonimnosti dela	7.	
Godina i mesto izlazenja	6.	
Način izlazenja, naznačenje izdavačke knjižnice, firme	5.	
Tačno označenje dela i vrste istoga kod književnih dela potpun naslov, broj odeljaka i strana	4.	
Ime, zanimanje, mesto stanovanja i državljanstvo autora	3.	
Dan prijave	2.	
Broj registra	1.	

Broj 196.

PRAVILNIK

o ustanovljenju Saveta stručnjaka u oblasti autorskog prava u smislu § 77 Zakona o zaštiti autorskog prava od 26 decembra 1929 godine

§ 1.

Pri Ministarstvu prosvete ustanovljava se Savet stručnjaka u oblasti autorskog prava, koji kao savetodavno telo daje Ministarstvu stručna mišljenja koja sudovi i druge javne vlasti traže od Mi-

nistarstva prosvete u spornim pitanjima autorskog prava, pokrenutim u građanskim ili krivičnim sporovima.

§ 2.

Savet stručnjaka ima svoj pečat koji čuva predsednik i sadrži sem državnog grba i natpis: »Savet stručnjaka u oblasti autorskog prava, Beograd«.

§ 3.

Savet stručnjaka sačinjavaju predsednik, potpredsednik i potreban broj članova Saveta. Oni se postavljaju ukazom za vreme od 5 godina na predlog Ministra prosvete, iz reda istaknutih književnika sa znanjem potrebnih jezika, naučnika, muzičara, zastupnika likovne umetnosti, arhitekata i inženjera, fotografa i pravnika.

§ 4.

Predsednik, potpredsednik i članovi Saveta po stupanju na dužnost polažu zakletvu pred Ministrom prosvete ili njegovim Pomoćnikom.

Zakletva glasi: »Ja NN zaklinjem se svemogućim Bogom da ću vršiti dužnost predsednika (potpredsednika, člana) Saveta stručnjaka u oblasti autorskog prava dajući svoje mišljenje po najboljem znanju i savesti. Tako mi Bog pomogao!«

§ 5.

Administrativne dužnosti Saveta stručnjaka vrši predsednik. U slučaju da je ovaj sprečen zamenjuje ga potpredsednik, a ako je i on sprečen onda najstariji po godinama član Saveta.

Predsednik zastupa Savet pred vlastima i pojedinim licima. On prima sva akta upućena Savetu i naređuje da se zavedu u delovodni protokol Saveta.

Predsednika pomažu činovnici Ministarstva prosvete, koji se u tu svrhu dodeljuju Savetu stručnjaka. Jednog od tih činovnika postavlja Ministar prosvete za delovodu Saveta.

§ 6.

Sudovi i druge javne vlasti imaju tačno da označe pitanje na koje treba dati mišljenje i da prilikom traženja dostave potrebna akta i materijal za davanje mišljenja.

§ 7.

Predsednik za svaki predmet koji je stigao radi davanja mišljenja određuje

prema prirodi predmeta referenta — člana stručnjaka kome dostavlja akta s nalogom da u određenom vremenu podnese svoj pismeni i obrazloženi referat.

§ 8.

Pošto primi referat predsednik sastavlja jedan odbor stručnjaka za svaki predmet koji se sastoji iz najmanje 5 a najviše 7 članova, zajedno s predsednikom ili njegovim zamenikom ili referentom. Jedan član treba da bude pravnik.

Predsednik određuje dan kada će se održati sednica odbora za rešavanje pripelot predmeta.

§ 9.

Svaki član Saveta u slučajevima predviđenim u §§ 449 odnosno 417 i 451 Sudskog postupka u građanskim parnicama može, a u slučaju § 15 istoga Zakona ima i dužnost, zahtevati od predsednika odbora da se razreši ili izuzme od davanja mišljenja i da se odredi drugi član.

§ 10.

Sednice odbora su tajne, a istima mogu da prisustvuju i drugi članovi Saveta stručnjaka, bez prava glasanja i prava na dnevnicu.

Odbor punovažno rešava kad su prisutni najmanje 5 članova Saveta zajednički sa predsednikom i referentom. Ako nema dovoljnog broja članova, predsednik može da pozove u zamenu druge članove.

§ 11.

Kad predsednik učestvuje u rešavajućem odboru, on predsedava. U protivnom predsedava njegov zamenik.

§ 12.

Predsedavajući kad otvara sednicu upozorava članove odbora na propise § 8 ovog pravilnika i umoljava ih da u slučaju sprečenosti iz § 8 ne učestvuju u sednici ni kao slušaoci.

§ 13.

Na sednici referent podnosi referat i stavlja svoj predlog. Predloge može činiti svaki član odbora.

Pošto se završi diskusija po predmetima, pristupa se donošenju mišljenja. Mišljenje se donosi većinom glasova prisutnih članova odbora. Predsednik glasa poslednji. Ako za svako mišljenje postoji isti broj glasova smatra se da je

primljeno mišljenje za koje je glasao predsednik.

§ 14.

U slučaju odvojenog mišljenja, član ili članovi koji su dali odvojeno mišljenje mogu tražiti da se njihovo odvojeno mišljenje zajedno sa mišljenjem većine dostavi Ministarstvu prosvete. U tom slučaju oni su dužni da najdalje sutradan podnesu Savetu pismeno svoje odvojeno mišljenje.

§ 15.

Odbor ima prava da pozove na svoju sednicu sa savetodavnim glasom drugo stručno lice van Saveta stručnjaka, u cilju objašnjenja izvesnog pitanja ili može tražiti od njega pismeno objašnjenje koje se kod davanja mišljenja uzima u obzir.

§ 16.

Na svakoj sednici delovoda vodi zapisnik u kome se navode prisutni članovi i unose stavljeni predlozi i zaključci sa rezultatom glasanja. Zapisnik potpisuju predsednik i članovi odbora i delovoda.

Doneto mišljenje koje se šalje Ministarstvu prosvete treba da sadrži imena članova odbora i razloge za donošenje takvog mišljenja. Mišljenje potpisuje predsednik i delovoda i snabdeva se pečatom Saveta stručnjaka.

§ 17.

Ministarstvo prosvete kada dobije mišljenje saveta stručnjaka, dostaviće ga sudu ili javnoj vlasti koja je tražila mišljenje.

§ 18.

Članovi Saveta i delovoda primaju za svaku sednicu naročitu dnevnicu iz budžeta Ministarstva prosvete. Veličinu dnevnice određuje Ministar prosvete.

§ 19.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu od dana obnarodovanja u »Službenim novinama«.*

P.br. 7333

26 februara 1930 godine
u Beogradu

Ministar prosvete,
B. Maksimović s. r.

* Obnarodovan u »Službenim novinama«
od 6. marta 1930. broj 52. — XVIII.